

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/78/2020
Identifikačné číslo spisu:	2118011460
Dátum vydania rozhodnutia:	04.05.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:2118011460.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej na neverejnom zasadnutí konanom 4. mája 2021 v Bratislave v trestnej veci obvineného N. F., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného N. F., ktoré podal proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 9. januára 2020, sp. zn. 5To/60/2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trnava z 5. februára 2019, sp. zn. 0T/135/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného N. F. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava rozsudkom z 5. februára 2019, sp. zn. 0T/135/2018 uznal obvineného N. F. za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 7. júna 2018 asi o 11.58 hod. v F. na ulici A. XX v predajných priestoroch O. H. odcudzil z regálov 3 ks oblátok zn. LINA o hmotnosti 60 g a 2 ks tyčíniek zn. KINDER BUENO WHITE o hmotnosti 39 g, následne popri pokladničnej zóne prešiel bez zaplattenia za tento tovar, čím spôsobil O. H. spotrebnému družstvu so sídlom W., W. Q. XXXX/X, IČO : XX XXX XXX škodu vo výške 3,13 eur, hoci bol dňa 1. augusta 2017 Obvodným oddelením PZ Hlohovec postihnutý v blokovanom konaní ev. č. bloku 12068819 za priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov pokutou vo výške 20 eur za krádež tovaru v predajni S. a trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/209/2017 z 28. augusta 2017, právoplatným 28. augusta 2017 bol odsúdený za prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní jeden rok s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu štyroch rokov.

Za to mu súd uložil :

Podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. k) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku - proti výroku o vine, treste aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, podal v zákonnej lehote odvolanie obvinený, ktoré následne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu.

Krajský súd v Trnave uznesením z 9. januára 2020, sp. zn. 5 To/60/2019 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného N. F. zamietol.

Obvinený N. F. podaním z 23. januára 2020 podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Petra Peružeka proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5 To 60/2019 a rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn. OT/135/2018 dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 od. 1 písm. c), písm. i) písm. g) Trestného poriadku.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolateľ videl v tom, že mu bolo odopreté právo argumentovať na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Trnave, kde sa obvinený písomne ospravedlnil dňa 7. januára 2020, a to zaslaním e-mailovej správy do podateľne Krajského súdu v Trnave dňa 8. januára 2020, v ktorom ospravedlnení obvinený uviedol, že trvá na svojej osobnej prítomnosti a nesúhlasí s vykonaním verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti. Svoju neúčast' na verejnom zasadnutí konanom dňa 9. januára 2020 ospravedlnil práceneschopnosťou. Zároveň uviedol, že jeho advokát JUDr. Peružek z dôvodu prechodného nedostatku finančných prostriedkov ho už nebude obhajovať. Odvolací súd napriek tomu verejné zasadnutie vykonal, čím hrubým spôsobom porušil právo na spravodlivý proces, ako aj jeho právo na obhajobu.

Krajský súd v Trnave sa žiadnym spôsobom v odôvodnení rozhodnutia nezaoberal tvrdeniami obvineného, tým bola jeho postupom odňatá obvinenému možnosť konať pred súdom. Napadnuté rozhodnutie obvinený považuje za nepreskúmateľné (rozsudok Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994).

Nesprávne právne posúdenie skutku a nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia obvinený vzhliadol v nesprávnej aplikácii zásady ústnosti a bezprostrednosti konajúcimi súdmi, ktoré je uvedené aj pri § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Súdny hodnotili výpoveď obvineného ako vierohodnú len z prípravného konania, resp. pri výsluchu ohľadom väzby a nevierohodnú na hlavnom pojednávaní [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. Zásada zabezpečenia práva na obhajobu je priamo odvodená z dikcie čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie. Jediným dôvodom posúdenia vierohodnosti kritérií výpovede obvineného bolo, že kým v prvej výpovedi resp. výsluchu na súde sa obvinený priznával k spáchaniu skutku a tento oľutoval, na pojednávaní dňa 5. februára 2019 poprel spáchanie skutku. Výsluch obvineného bol od začiatku uskutočnený nezákonne, došlo k porušeniu práva na obhajobu. Podľa obžaloby mal byť skutok spáchaný 7. júna 2018 o 11.58 hod., ale k zadržaniu obvineného došlo až 15.05 hod., a teda nie bezprostredne po spáchaní skutku, a teda na jeho zadržanie mal byť daný predchádzajúci súhlas prokurátora, ktorý absentuje. Na uvedené nadväzuje zmätočná zápisnica o výsluchu zadržaného - podozrivého F.. Najprv bez zákonného poučenia obvinený uvádzal okolnosti k svojej osobe a až následne po poučení uvádzal okolnosti k veci. Vo výsluchu obvineného bolo dané poučenie o výsluchoch svedkov, okrem iného mal byť vypočutý aj W. R., čím bolo porušené právo na obhajobu, právo na spravodlivý proces, pričom o tom, že obvinený bol aktívny, svedčí aj tá skutočnosť, že bol na výsluchu svedka - zástupcu poškodeného D. Y. po vznesení obvinenia a rovnako sa zúčastnil preštudovania spisu.

Za nezákonne zadovážený dôkaz považuje obvinený kamerový záznam, nakoľko absentuje v zápisnici o vydaní veci okolnosť, či vydávajúcou osobou D. Y. bol kamerový záznam vydaný dobrovoľne. Súd sa tento nedostatok snažil napraviť na hlavnom pojednávaní dňa 5. februára 2019, kedy na otázku predsedu senátu svedkyňa Y. povedala, že dobrovoľne vydala tento kamerový záznam. Podľa názoru obvineného uvedeným spôsobom nie je možné uvedený nezákonný dôkaz napraviť. Okrem kamerového záznamu

žiadne ďalšie okolnosti nepreukazujú skutočnosť, že obvinený spáchal predmetný skutok. Svedkyňa D. Y. vedela meno a priezvisko obvineného od svedka R., ktorý ako policajt hodinu po krádeži prezerál video a spoznal údajného páchatela krádeže. O nezákonnosti prípravného konania svedčí aj taktika svedka R., ktorý predvolal obvineného na deň 7. júna 2018 o 15.05 hod. s tým, že sa ide prejednávať priestupok a následne akonáhle sa dobrovoľne obvinený dostavil na OO PZ v Hlohovci, bol zadržaný pre spáchanie trestného činu.

Obvinený navrhol, aby podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5 To/60/2019 a rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. OT/135/2018 bol porušený zákon podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku, a to v neprospech obvineného N. F., aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5 To/60/2019 a rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. OT/135/2018 vo výroku o treste, aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Trnave, resp. Okresnému súdu Trnava, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa podaním zo 16. júla 2020 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len „prokurátor“). Prokurátor sa s argumentáciou obvineného N. F. nestotožnil. Uplatnená námietka obvineného o jeho porušení práva na obhajobu vykonaním verejného zasadnutia odvolacím súdom v jeho neprítomnosti nemá oporu v konkrétnych ustanoveniach Trestného poriadku, ani v zadovážených podkladoch. V tejto súvislosti prokurátor poukázal na dikciu § 293 ods. 6 Trestného poriadku a § 120 ods. 2 Trestného poriadku. Odvolací súd vykonal verejné zasadnutie v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami Trestného poriadku. Argumentácia dovolateľa z pohľadu porušenia jeho práva na obhajobu v dôsledku nesplnenia náležitostí druhostupňového rozhodnutia a to absenciou odôvodnenia, ktoré sa nezaoberalo tvrdeniami obvineného, čo malo za následok nepreskúmateľnosť druhostupňového rozhodnutia, neobstoí. Odvolací súd sa dostatočným spôsobom zaoberal skutočnosťami obsiahnutými v odvolaní obvineného, dôkazmi vykonanými súdom prvého stupňa, odvolacími námietkami k postupu polície, hodnotením dôveryhodnosti výpovedí obvineného, dôkazmi, ktoré považuje za zákonné a preukazujúce vinu obvineného a na dôvažok aj s námietkou obvineného súvisiacou s vysporiadaním sa sudcu okresného súdu so vznesenou námietkou zaujatosti proti sudcovi.

K aplikácii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku prokurátor zdôraznil, že zákonnosťou dôkazov vykonaných v prípravnom konaní v súvislosti so zadržaním N. F., jeho výpoveďami vydaním veci podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj vyhodnotením výpovedí obvineného z prípravného konania a konania pred súdom sa dostatočne zaoberal prvostupňový súd. Odvolací súd sa s hodnotením zadovážených dôkazov prvostupňovým súdom v plnom rozsahu stotožnil. Kamerový záznam vyhodnotil ako zákonný dôkaz. Prvostupňový súd sa dostatočným spôsobom zaoberal aj inštitútom zadržania obvineného. Podľa názoru súdu zadržanie obvineného nemá vplyv na zákonnosť ďalších vykonaných dôkazov. V tejto veci prichádzal do úvahy a bol realizovaný postup podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku. V danej veci boli dodržané všetky lehoty a podmienky v súvislosti so zadržaním bezprostredne po spáchaní trestného činu a jeho odovzdanie súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby dovolací súd odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci, pretože je zjavné, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020.).

Vo všeobecnosti je nutné rovnako podotknúť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (viď k tomu bližšie R 120/2012).

V súvislosti s do úvahy prichádzajúcimi dôvodmi dovolania [konkrétne dôvodmi uvedenými v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku], považuje dovolací súd za potrebné uviesť - ešte pred samotným vysporiadaním sa s jednotlivými uplatnenými námietkami - taktiež niekoľko všeobecných skutočností.

Spoločným pojitkom dovolacích dôvodov uvedených pod písm. c) a g) § 371 ods. 1 Trestného poriadku je okolnosť, že namietanými skutočnosťami podraditeľnými pod niektorý z nich je možné sa zo strany dovolacieho súdu zaoberať iba pri splnení podmienky uvedenej v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku, t. j. iba v prípade predchádzajúceho uplatnenia týchto skutočností najneskôr v odvolacom konaní (za predpokladu, že dotknuté skutočnosti boli dovolateľovi známe už v pôvodnom konaní).

Spoločnou pre všetky tri uplatnené dovolacie dôvody [teda aj pre dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] je aj okolnosť, že pre konštatovanie naplnenia niektorého z nich je nevyhnutné, aby zistené porušenie zákona dosahovalo určitú intenzitu.

Pokiaľ ide o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tento nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zakladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (a teda nie akékoľvek), pod ktorým možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok konania.

Podobne v prípade dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa vyžaduje, aby zistené

porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedalo porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z čoho potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal (má) negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Pre vzájomný vzťah dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku potom platí, že ak je obsahom dovolacej námietky, že určitý dôkaz je nezákonný z dôvodu porušenia práva na obhajobu, tak táto námietka je subsumovateľná len pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (ktorý má v danom ohľade postavenie *lex specialis*).

Napokon všeobecne k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku treba uviesť, že v rámci posudzovania existencie tohto súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vyvolávajúcich premlčanie trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Trestného zákona) a pod., i ukladania trestu podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku (riešenie predbežných otázok).

Potrebné je zdôrazniť predovšetkým to, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii predmetného dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, resp. presnejšie skutkovými závermi, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a ktoré sú vyjadrené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku (jeho skutkovej vete).

Dôvodom dovolania teda nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia - čo je zrejmé už zo samotnej dikcie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku, v zmysle ktorej dovolací súd skutok ustálený súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému v pôvodnom konaní, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, či hodnoteniu jednotlivých vo veci vykonaných dôkazov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Obvinený v dovolaní namietať v podstate odôvodnenia napadnutých rozhodnutí.

Zo strany dovolacieho súdu je potrebné uviesť, že námietka smerujúca voči samotnému odôvodneniu rozhodnutia nie je v dovolacom konaní s poukazom na § 371 ods. 7 Trestného poriadku relevantná. Sekundárne (subsidiárne) následne možno potom dodať, že odôvodnenia rozhodnutí vydaných vo veci treba vnímať v súhrne, z čoho o. i. vyplýva, že v prípade, ak sa súd vyššieho stupňa stotožňuje v plnom rozsahu s príslušnou časťou odôvodnenia súdu nižšieho stupňa, je akceptovateľné, aby na ňu len odkázal (bez toho, aby neúčelne opakoval tú istú argumentáciu). A napokon, ako to aj opakovane dáva do pozornosti Ústavný súd Slovenskej republiky v kontexte námietok obdobného typu, nie je nevyhnutné

dať podrobnú odpoveď na každú námietku, resp. tvrdenie obhajoby, ale naopak parametre ústavnosti spĺňa (už) také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva stručne a jasné odpovede na podstatné skutkové a právne otázky (uvedené platí samozrejme aj pre aktuálne konajúci dovolací súd). Tiež sa v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nie je porušením práva na spravodlivý proces, ak sa obvinený nestotožňuje s názorom a záverom konajúcich súdov (ktorí „neuverili“ jeho obhajobe).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd uvádza, že právo na obhajobu je popri prezumpcii neviny jedným z najdôležitejších základných práv osôb, proti ktorým sa vedie trestné konanie. Hlavným účelom tohto práva garantovaného čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je dosiahnutie spravodlivého súdneho rozhodnutia. Ide o právo, ktoré je nielen v záujme trestne stíhanej osoby a na jej prospech, ale je tiež v záujme demokratického právneho štátu, založeného na úcte k právam a slobodám človeka a občana.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného charakteristické pre to-ktoré štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní však samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

Zásadným spôsobom by bolo právo na obhajobu porušené napríklad tým, že by obvinený nemal obhajcu, aj keď ho podľa zákona mal mať, táto skutočnosť je dôvodom dovolania bez ohľadu na to, z akého dôvodu mal obvinený obhajcu mať (§ 37, § 38). V posudzovanej veci o takýto prípad nejde.

V zmysle rozhodnutia R 7/2011, za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Obvinený N. F. tento dovolací dôvod odôvodnil odopretím práva obvineného argumentovať na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Trnave, pričom poukazoval na svoje ospravedlnenie. Odvolací súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že ťažisko dokazovania a zisťovania skutkového stavu veci je na súde prvého stupňa. Práve v tomto štádiu sa uplatňujú základné zásady trestného konania uvedené v § 2 Trestného poriadku, teda i zásada ústnosti a bezprostrednosti, ako aj zásada zisťovania skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Pred prvostupňovým súdom obvinený N. F. svoje právo na obhajobu realizoval v plnom rozsahu aj za prítomnosti svojho obhajcu JUDr. Petra Peružeka (zápisnica o hlavnom pojednávaní z 5. februára 2019, č. 198).

Podľa § 293 ods. 6 Trestného poriadku verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať, ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý

zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov.

Podľa § 293 ods. 8 Trestného poriadku ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast' na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

Podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku v prípade ospravedlnenej neúčasti obvineného na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov, je obvinený povinný predložiť vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby.

Krajský súd rozhodoval o odvolaní obvineného na verejnom zasadnutí, ktoré vykonal v neprítomnosti obvineného, nakoľko tento sa na verejné zasadnutie nedostavil. Upovedomenie o konaní verejného zasadnutia neprevzal, zásielka sa vrátila z adresy, ktorú obvinený uviedol na účely doručovania, ako neprevzatá v odbernej lehote. Z uvedeného dôvodu mal krajský súd doručenie upovedomenia za vykázanú fikciu. Obvinený zaslal súdu prostredníctvom obhajcu ospravedlnenie o svojej práceneschopnosti, nepredložil však potvrdenie ošetrojúceho lekára podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku. Krajský súd preto vykonal verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti.

V tejto súvislosti neušli pozornosti dovolacieho súdu obštrukčné konania zo strany obvineného, ktorý súdu predkladal potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti alebo nepreberal zásielky, ako aj jeho obhajcu, ktorý sa ospravedlňoval z dôvodu kolízie prejednávanych vecí, v ktorých zastupoval, v dôsledku čoho Krajský súd v Trnave musel podľa § 42 ods. 1 Trestného poriadku ustanoviť náhradného obhajcu (opatrenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/60/2019 z 22. novembra 2019).

Odvolací súd vykonal verejné zasadnutie v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami Trestného poriadku.

Čo sa týka ďalšej námietky, a to spôsob hodnotenia dôkazu - výsluchu obvineného v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, dovolací súd v tomto smere odkazuje na odôvodnenie jednak prvostupňového súdu na str. 4. a krajského súdu na st. 4 rozhodnutia. Obvinený zmenu svojej výpovede na hlavnom pojednávaní oproti výpovedi v prípravnom konaní hodnoverne nevysvetlil. Prvostupňový súd poukázal na veľmi dôležitú okolnosť, že výpoveď obvineného F. z hlavného pojednávania, že sa nedopustil skutku, je vyvrátená výpoveďami svedkov a obsahom kamerového záznamu.

Pokiaľ obvinený F. namietal okolnosti jeho zadržania, k tomu najvyšší súd uvádza.

Za zadržanie vykonané bezprostredne po spáchaní prečinu je potrebné považovať, v zmysle § 204 ods. 1 Trestného poriadku, časový úsek, ktorý nasleduje ihneď po dokonaní prečinu s tým, že páchatel' je zadržaný napríklad na mieste činu už po dokonaní činu, prípadne je na úteku z miesta činu, je prenasledovaný políciou a následne zadržaný.

Z obsahu spisu vyplýva, že poverený príslušník Obvodného oddelenia PZ v Hlohovci uznesením zo 7. júna 2018, sp. zn. ČVS: ORP -1084/HC-TT-2018 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol obvinenie N. F. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona.

Na č. 1. 4 sa nachádza zápisnica o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby N. F. zo 7. júna 2018 o 15.05 hod. podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku. O vykonanom zadržaní bola 7. júna 2018 o 15.25 hod. vyrozumená prokurátorka JUDr. Ingrid Sedlárová. V ten istý deň o 20.55 hod. bol obvinený vypočutý. Pri výsluchu sa k spáchanému skutku priznal. Dňa 7. júna 2018 o 15.50 hod. bola vypočutá aj svedkyňa poškodená D. Y., ako splnomocnenec poškodenej O. H. W. uplatnila spôsobenú škodu v sume 3,13 eur. Materiálna podmienka pre zadržanie N. F. tak bola splnená.

Na čl. 33 sa nachádza zápisnica o vydaní veci - z ktorej vyplýva, že dňa 7. júna 2018 o 16.20 hod. bola podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku svedkyňou poškodenou D. Y. dobrovoľne vydaná vec - kamerový záznam z predajne H. O. F.. Dobrovoľnosť vydania kamerového záznamu sudca preveril aj výsluchom osoby, ktorá tento dôkaz vydala. Namietaný formálny nedostatok, ktorý spočíval v absencii uvedenia okolnosti, či vydávajúca osoba kamerový záznam vydala dobrovoľne bol tak odstránený v konaní pred súdom.

Vypočutý dňa 7. júna o 16.50 hod bol aj svedok W. R. - príslušník OO PZ Hlohovec, člen privolanej policajnej hliadky. Následne prokurátorka okresnej prokuratúry Trnava podala na obvineného F. dňa 9. júna 2018, č. 4Pv 186/18-2207 obžalobu podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku za použitia § 234 ods. 1 Trestného poriadku. Sudca pre prípravné konanie určil výsluch zadržanej osoby na deň 11. júna 2018 o 8.00 hod. Po náležitom poučení, ktoré poučenie obvinený vlastnoručne podpísal (č.l. 58), sa obvinený priznal k spáchanému skutku, následne sudca pre prípravné konanie doručil obvinenému a prokurátorke trestný rozkaz a prepustil obvineného zo zadržania. Proti trestnému rozkazu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Petra Peružeka odpor.

V posudzovanej veci je možné sa stotožniť s názorom konajúcich súdov a prokurátora, že zadržanie obvineného v prípravnom konaní nemalo vplyv na zákonnosť ďalších vykonaných dôkazov (jednotlivé výsluchy, vydanie kamerového záznamu), ktoré boli uskutočnené v súlade so zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší práva obvineného, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nebol naplnený.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holandsku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k

záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov, pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania.

Obvinený N. F. v rámci tohto dovolacieho dôvodu poukázal na nezákonnosť jeho zadržania, na nezákonnosť vydania kamerového záznamu, ku ktorým dovolací súd zaujal svoje stanovisko uvedené vyššie.

Najvyšší súd konštatuje, že všetky dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom a v tomto smere konajúcim súdom nie je čo vytknúť.

Ani dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku naplnený nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, obvinený namietal len všeobecne, v rámci už spomínaných dovolacích dôvodov. V dôsledku porušenia zásady ústnosti a bezprostrednosti súdy nesprávne skutok posúdili, nakoľko hodnotili za vierohodnú len výpoveď obvineného z prípravného konania.

Vychádzajúc z obsahu predloženého dovolania je potrebné konštatovať, že dovolateľ v ňom neuviedol žiadne námietky relevantného, a teda právneho charakteru.

Nejde pritom o zriedkavý jav, naopak, pomerne často obvinení odvodzujú údajne nesprávnu právnu kvalifikáciu od nesprávne zisteného skutkového stavu (resp. presnejšie odkazom na nedostatky v dokazovaní, nesprávne hodnotenie dôkazov, či nepremietnutie výsledkov dokazovania do výrokovej časti rozsudku), neuvedomujúc si jednak zásadný rozdiel medzi skutkovými a právnymi námietkami a jednak tiež (už viackrát spomínanú) viazanosť dovolacieho súdu zisteným skutkom tak, ako bol tento ustálený na základe vykonaného dokazovania v pôvodnom konaní a následného hodnotenia dôkazov zo strany súdov nižšieho stupňa v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

Teda nestačí len konštatovať, že ten-ktorý skutok nenapĺňa znaky príslušnej skutkovej podstaty, pričom však nepodložiť uvedené tvrdenie žiadnou relevantnou námietkou právneho charakteru. V takom prípade potom nie je ani povinnosťou (pri viazanosti vecnou námietkou) dovolacieho súdu zaoberať sa správnosťou aplikovanej skutkovej podstaty.

Prvostupňový súd sa vierohodnosťou výpovede obvineného zaoberal na str. 4 rozsudku a krajský súd na str. 4 uznesenia, preto dovolací súd na tieto odôvodnenia v podrobnostiach poukazuje a s nimi sa stotožňuje bez potreby ich opakovania.

Námietky voči hodnoteniu dôkazov z pohľadu ich dôveryhodnosti (rovnako ako aj hodnotenie z pohľadu dôležitosti toho-ktorého dôkazu) sú tiež námietkami zjavného skutkového charakteru, rovnako ako i poukaz na nedostatky v dokazovaní.

Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že nie je zákonom predpísané, akým spôsobom (akým dôkazom, resp. dôkazmi) musí byť určitá okolnosť dokázaná (pokiaľ ide o druh alebo počet potrebných dôkazov). Rozhodujúca je konkrétna dôkazná situácia.

Žiadnym dôkazom teda nie je súd pri posudzovaní určitej skutkovej okolnosti viazaný, zároveň však žiaden zo zákonom súladných dôkazov nie je v tomto smere ako podklad pre rozhodnutie vylúčený. Na základe ktoréhokoľvek legálneho dôkazu môže byť uznaná vina v trestnom konaní (neplatí však, že na základe určitého dôkazu alebo dôkazov vina uznaná byť musí).

Napokon v závere Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že v petite, ktorý navrhoval obvinený žiada z nepochopiteľných dôvodov zrušiť napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To

60/2019 podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku a rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. OT 135/2018 len vo výroku o treste, hoci z obsahu dovolania vyplýva, že namietal napadnuté rozhodnutia v celom rozsahu aj konanie, ktoré rozhodnutiam predchádzalo a uloženie trestu obvinený osobitne nenamietal.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, pre ktoré dovolací súd neuznal za relevantnú ani jednu z uplatnených námietok z pohľadu naplnenia niektorého z dôvodov dovolania prichádzajúcich v úvahu, najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate daného rozhodnutia.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.